Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA IŠVADA,
pateikta 2025 m. sausio 16 d.[1]

Sujungtos bylos C-281/23 P ir C-282/23 P

Polskie sieci elektroenergetyczne S.A.,
RTE Réseau de transport d'électricité,
Svenska kraftnät,
TenneT TSO BV
prieš

Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ACER)

„Apeliacinis skundas – Elektros energijos vidaus rinka – Reglamentas (ES) 2019/942 – ACER apeliacinė taryba – ACER sprendimų kontrolės intensyvumas – Reglamentas (ES) 2017/2195 – Balansavimo elektros energija – Perdavimo sistemos operatoriai – Europos balansavimo energijos mainų platformų sukūrimas – Europos automatinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platforma (*aFRR* platforma) – Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platforma (*mFRR* platforma) – Platformų įgyvendinimo sistemų parengimas ir patvirtinimas – Platformų veikimui užtikrinti būtinos funkcijos – Tarpzoninis balansavimo energijos perdavimo pralaidumas – ACER sprendimas atmesti bendrą sistemos operatorių pasiūlymą“

1. Šiuose apeliaciniuose skunduose keli elektros energijos perdavimo sistemų operatoriai (toliau – PSO)[2] prašo panaikinti du 2023 m. vasario 15 d. Bendrojo Teismo sprendimus: Sprendimą *Austrian Power Grid ir kt. / ACER*[3] ir Sprendimą *Austrian Power Grid ir kt. / ACER*[4] (toliau – skundžiami sprendimai).

[1] Originalo kalba: ispanų.

[2] PSO yra atsakingi už perdavimo sistemos eksploatavimą, techninę priežiūrą ir, jei reikia, plėtrą tam tikroje teritorijoje, o prireikus ir už jos jungtis su kitomis sistemomis. Jie turi užtikrinti, kad sujungta labai aukštos ir aukštos įtampos sistema turėtų pajėgumų ilgą laiką patenkinti pagrįstą elektros energijos perdavimo poreikį, siekiant tiekti elektros energiją galutiniams vartotojams arba skirstytojams, tačiau jų veikla neapima tiekimo.

[3] T-606/20, EU:T:2023:64.

[4] T-607/20, EU:T:2023:65.

2. Šiais sprendimais Bendrasis Teismas atmetė tam tikrų PSO ieškinius dėl panaikinimo, pareikštus dėl dviejų 2020 m. liepos 16 d. Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) Apeliacinės tarybos sprendimų, kuriais buvo palikti galioti šie Agentūros sprendimai:

– 2020 m. sausio 24 d. Sprendimas Nr. 02/2020 dėl Europos automatinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos (toliau – *aFRR* platforma) įgyvendinimo sistemos [5];

– 2020 m. sausio 24 d. Sprendimas Nr. 03/2020 dėl Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos (toliau – *mFRR* platforma) įgyvendinimo sistemos [6].

3. Iš esmės apeliaciniuose skunduose keliami du klausimai: vienas iš jų yra bendresnio pobūdžio, o kitas – itin techninis. Šiais skundais siekiama išsiaiškinti, ar Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidų:

– spręsdamas dėl Apeliacinės tarybos atliktos ACER sprendimų Nr. 02/2020 ir Nr. 03/2020 kontrolės intensyvumo (visapusiška ar ribota);

– aiškindamas Reglamento (ES) 2017/2195 [7], pirma, 20 ir 21 straipsnius ir, antra, 37 straipsnį, kuriuose atitinkamai reglamentuojamos *mFRR* ir *aFRR* platformos ir „tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimas“.

I. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas 2017/2195

4. 20 straipsnyje („Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platforma“) nustatyta:

„1. Per vienus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO parengia Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos įgyvendinimo sistemos pasiūlymą.

2. Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platforma, kurios veikimą užtikrina patys PSO arba jų sukurtas subjektas, grindžiama bendro valdymo principais ir veiklos procesais ir ją sudaro bent aktyvinimo optimizavimo funkcija ir PSO-PSO atsiskaitymo funkcija. Šioje Europos platformoje visiems rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų standartinių produktų balansavimo energijos pasiūlymų mainams taikomas daugiašalis PSO-PSO modelis ir bendrieji prioritetinės eilės sąrašai, išskyrus nebeteikiamus pasiūlymus pagal 29 straipsnio 14 dalį.

[5] Byla A-001-2020 (konsoliduota). Akronimas *aFRR* – tai termino anglų kalba *European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with automatic activation* santrumpa.

[6] Byla A-002-2020 (konsoliduota). Akronimas *mFRR* – tai termino anglų kalba *European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with manual activation* santrumpa.

[7] 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos reglamentas, kuriuo nustatomos elektros energijos balansavimo gairės (OL L 312, 2017, p. 6).

3. Į 1 dalyje nurodytą pasiūlymą įtraukiama bent:

a) Europos platformos aukšto lygmens struktūra;

b) Europos platformos įgyvendinimo veiksmų planas ir tvarkaraštis;

c) Europos platformos veikimui užtikrinti būtinų funkcijų nustatymas;

d) siūlomos Europos platformos valdymo ir veikimo taisyklės, grindžiamos nediskriminavimo principu ir užtikrinančios, kad visi PSO dalyvautų lygiomis sąlygomis ir kad joks PSO, dalyvaudamas Europos platformos funkcijų vykdymo veikloje, negalėtų įgyti nepagrįsto ekonominio pranašumo;

e) siūlomas skirti subjektas ar subjektai, kurie vykdys pasiūlyme nustatytas funkcijas. <…>

<…>

4. Per šešis mėnesius po Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos įgyvendinimo sistemos pasiūlymo patvirtinimo visi PSO paskiria pasiūlytą subjektą arba subjektus, kuriems pagal 3 dalies e punktą patikėta užtikrinti Europos platformos veikimą.

5. Per aštuoniolika mėnesių po Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos įgyvendinimo sistemos pasiūlymo patvirtinimo visi PSO gali parengti pasiūlymą dėl 1 dalyje nurodytos Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos pakeitimų. Siūlomi pakeitimai pagrindžiami visų PSO atlikta sąnaudų ir naudos analize pagal 61 straipsnį. Apie pasiūlymą pranešama Komisijai.

<…>“

5. 21 straipsnis („Europos automatinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platforma“) yra panašus į 20 straipsnį.

6. 37 straipsnyje („Tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimas“) numatyta:

„1. Pasibaigus tarpzoninei einamosios paros prekybai, PSO nuolat atnaujina balansavimo energijos mainams arba disbalanso pasiskirstymui nustatyti turimo tarpzoninio pralaidumo duomenis. Tarpzoninio pralaidumo duomenys atnaujinami kaskart, kai panaudojama dalis tarpzoninio pralaidumo arba jis perskaičiuojamas.

2. Prieš taikydami 3 dalyje nurodytą pralaidumo skaičiavimo metodiką, PSO naudoja tarpzoninį pralaidumą, likusį tarpzoninei einamosios paros prekybai pasibaigus.

3. Per penkerius metus po šio reglamento įsigaliojimo visi pralaidumo skaičiavimo regiono PSO parengia metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas pralaidumas balansavimo laikotarpiu balansavimo energijos mainams arba disbalanso pasiskirstymui nustatyti. Tokioje metodikoje vengiama rinkos iškraipymo ir ji turi derėti su einamosios paros laikotarpiu taikoma tarpzoninio pralaidumo skaičiavimo metodika, nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2015/1222.“

B. Reglamentas (ES) 2019/942[8]

7. 6 straipsnio („Su reguliavimo institucijomis susijusios ACER užduotys“) 10 dalyje numatyta:

„ACER turi kompetenciją priimti individualius sprendimus dėl reguliavimo klausimų, darančių poveikį tarpvalstybinei prekybai arba tarpvalstybiniam sistemų saugumui, kuriems reikalingas bent dviejų reguliavimo institucijų bendras sprendimas, kai tokia kompetencija reguliavimo institucijoms suteikiama pagal vieną iš šių teisės aktų:

a) pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimamą Sąjungos teisėkūros aktą;

b) tinklo kodeksus ir gaires, priimtus anksčiau nei 2019 m. liepos 4 d. ir vėlesnes tų peržiūrėtų tinklo kodeksų ir gairių redakcijas;

c) tinklo kodeksus ir gaires, priimtus kaip įgyvendinimo aktai pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnį.

ACER turi kompetenciją priimti individualius sprendimus, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, šiais atvejais:

a) jeigu kompetentingo[m]s reguliavimo institucijoms nepavyko susitarti per šešių mėnesių laikotarpį nuo klausimo perdavimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų arba – šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytais atvejais – per keturis mėnesius, arba

b) remiantis kompetentingų reguliavimo institucijų pateiktu bendru prašymu.

Kompetentingos reguliavimo institucijos gali bendrai prašyti, kad šios dalies antros pastraipos a punkte nurodytas laikotarpis būtų pratęstas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, išskyrus atvejus, nurodytus šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte.

Kai pagal naujus tinklo kodeksus ar gaires, priimtus kaip deleguotieji aktai po 2019 m. liepos 4 d., kompetencija priimti sprendimus dėl pirmoje pastraipoje nurodytų tarpvalstybinių klausimų suteikiama reguliavimo institucijoms, ACER turi kompetenciją savo nuožiūra priimti sprendimą pagal šios dalies antros pastraipos b punktą tik jei to prašo 60 proc. kompetentingų reguliavimo institucijų. Jei dalyvauja tik dvi reguliavimo institucijos, bet kuri iš jų gali perduoti klausimą nagrinėti ACER.

Komisija ne vėliau kaip 2023 m. spalio 31 d., o po to – kas trejus metus, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl galimos būtinybės dar labiau sustiprinti ACER dalyvavimą sprendžiant reguliavimo institucijų nesutarimus dėl bendrų sprendimų tais klausimais, kuriais toms reguliavimo institucijoms buvo suteikta kompetencija deleguotuoju aktu po 2019 m. liepos 4 d. Jei tikslinga, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tokių įgaliojimų pakeitimo arba jų perdavimo ACER.“

[8] 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (nauja redakcija) (OL L 158, 2019, p. 22).

II. Ginčo aplinkybės

8. Abiejų bylų faktinės aplinkybės aprašytos skundžiamų sprendimų 2–18 punktuose; jų apibendrinimą pateikiu toliau.

9. 2017 m. gruodžio 18 d. įsigaliojus Reglamentui 2017/2195, visi PSO pagal šio reglamento 20 straipsnio 1 dalį parengė pasiūlymą dėl *mFRR* metodikos, o pagal jo 21 straipsnio 1 dalį – pasiūlymą dėl *aFRR* metodikos.

10. 2018 m. gruodžio 18 d. PSO, vadovaudamiesi Reglamento 2017/2195 5 straipsnio 1 dalimi ir 2 dalies a punktu, visoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms (toliau – NRI) pateikė tvirtinti savo pasiūlymus dėl *aFRR* ir *mFRR* metodikų.

11. ACER pranešė, kad nesutinka su tokiais pirmaisiais pasiūlymais, tad PSO jai pateikė antrąjį ir trečiąjį papildomus pasiūlymus ir juose išdėstė tam tikras alternatyvas.

12. 2019 m. gruodžio 18 d., atsakydami į 2019 m. gruodžio 17 d. ACER elektroninį laišką, PSO nusiuntė ACER iš dalies pakeistą trečiojo pasiūlymo dėl *aFRR* ir trečiojo pasiūlymo dėl *mFRR* versiją. Jie patvirtino, kad vykdyti funkcijas, konkrečiai būtinas *aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti, t. y. aktyvinimo optimizavimo ir PSO-PSO atsiskaitymo funkciją, būtų pavesta vienam subjektui (vienam PSO arba PSO priklausančiai bendrovei) ir kad, kiek tai susiję su pralaidumo valdymo funkcijos, kuri yra tarpplatforminė funkcija, vykdymu, ši funkcija galėtų būti pavesta kitam vienam subjektui (vienam PSO arba PSO priklausančiai bendrovei).

13. 2019 m. gruodžio 20 d. ACER parengė galutinius sprendimo dėl *aFRR* ir *mFRR* metodikų projektus ir juos pateikė PSO.

14. 2020 m. sausio 24 d. ACER priėmė Sprendimą Nr. 02/2020 dėl *aFRR* metodikos ir Sprendimą Nr. 03/2020 dėl *mFRR* metodikos.

15. 2020 m. kovo 23 d. pagal Reglamento 2019/942 28 straipsnį *Austrian Power Grid, ČEPS, a.s.*, *Polskie sieci elektroenergetyczne S.A.*, *Red Eléctrica de España, S.A.*, *RTE Réseau de transport d'électricité* ir *Svenska kraftnät* pateikė ACER apeliacinei tarybai skundą dėl Sprendimo Nr. 02/2020, iš pradžių užregistruotą numeriu A-001-2020. Bendrovės *TenneT TSO BV* ir *TenneT TSO GmbH* ACER apeliacinei tarybai pateikė skundą būtent dėl Sprendimo Nr. 02/2020, iš pradžių užregistruoto numeriu A-004-2020. Kadangi šių bylų dalykas sutapo, Apeliacinė taryba vėliau jas sujungė į vieną bylą A-001-2020 (konsoliduota).

16. 2020 m. liepos 16 d. Apeliacinė taryba paliko galioti Sprendimą Nr. 02/2020 ir atmetė skundus byloje A-001-2020 (konsoliduota).

17. Tie patys PSO ACER apeliacinei tarybai pateikė du skundus dėl Sprendimo Nr. 03/2020, susijusio su *mFRR* metodika; šie skundai buvo sujungti ir užregistruoti numeriu A-002-2020 (konsoliduota).

18. 2020 m. liepos 16 d. Apeliacinė taryba paliko galioti Sprendimą Nr. 03/2020 ir atmetė skundus byloje A-002-2020 (konsoliduota).

III. Procesas Bendrajame Teisme

19. 2020 m. rugsėjo 30 d. keli PSO pareiškė du ieškinius dėl 2020 m. liepos 16 d. ACER apeliacinės tarybos sprendimų Nr. A-001-2020 ir Nr. A-002-2020, kuriais palikti galioti ACER sprendimai Nr. 02/2020 ir Nr. 03/2020, panaikinimo.

20. 2023 m. vasario 15 d. Bendrasis Teismas šiuos ieškinius dėl panaikinimo atmetė skundžiamais sprendimais.

IV. Apeliacinis procesas Teisingumo Teisme

21. Apeliantės (*Polskie sieci elektroenergetyczne*, *RTE Réseau de transport d'électricité*, *Affärsverket Svenska kraftnät* ir *TenneT TSO*) Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamus sprendimus visus arba jų dalį;

– panaikinti abu 2020 m. liepos 16 d. ACER apeliacinės tarybos sprendimus Nr. A-001-2020 ir Nr. A-002-2020 arba jų dalį;

– priteisti iš ACER apeliančių patirtas bylinėjimosi apeliaciniame procese ir pirmosios instancijos procese Bendrajame Teisme išlaidas.

22. ACER Teisingumo Teismo prašo:

– pripažinti apeliacinius skundus visiškai ar iš dalies nepriimtinais ir bet kuriuo atveju akivaizdžiai nepagrįstais ir juos visus atmesti;

– nurodyti apeliantėms padengti savo ir ACER bylinėjimosi išlaidas, patirtas šiame procese.

23. Savo apeliaciniuose skunduose, prašydamos panaikinti skundžiamus sprendimus, apeliantės remiasi dviem pagrindais:

– Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad ACER apeliacinė taryba įvykdė pareigą atlikti išsamią kontrolę, kuri neapsiribojo priimant ginčijamus ACER sprendimus padarytomis akivaizdžiomis klaidomis;

– Bendrasis Teismas, vertindamas *aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti taikomus teisinius pagrindus, klaidingai taikė Reglamento 2017/2195 20 ir 21 straipsnius, taip pat 37 straipsnį. Jis išsprendė ginčą ACER ir Apeliacinės tarybos naudai, pateikęs aiškinimą, kuriuo nepagrįstai suteikta pirmenybė ACER įgaliojimams ir pakenkta PSO ir NRI.

24. Prieš analizuodamas kiekvieną iš šių apeliacinių skundų pagrindų, pateiksiu savo poziciją dėl apeliacinių skundų nepriimtinumu grindžiamų prieštaravimų.

V. Dėl priimtinumo

25. ACER teigia, kad apeliaciniai skundai yra nepriimtini, nes:

– juose nurodytuose pagrinduose pakartoti argumentai, kuriuos PSO jau buvo pateikę Bendrajame Teisme. Tai reiškia, kad turi būti iš naujo nagrinėjami klausimai, dėl kurių Bendrasis Teismas jau yra priėmęs sprendimą, o tai neįmanoma apeliacinio proceso metu [9];

– dėl pirmojo pagrindo pažymėtina, kad jis neturi praktinio poveikio, nes teisinis ginčas susijęs su Apeliacinės tarybos sprendimo išnaša, kurioje ši taryba nurodė, kad ji tikrina tik tai, ar nepadaryta akivaizdžios klaidos, kiek tai susiję su techniniais šio sprendimo aspektais. PSO vis dėlto pripažįsta, kad Apeliacinė taryba *de facto* atliko išsamią kontrolę. Jeigu taip būtų, šis apeliacinio skundo pagrindas būtų hipotetinis, neturėtų praktinio poveikio ir PSO nesuteiktų jokios naudos [10].

26. Nepriimtinumu pagrįstą dvejopą prieštaravimą reikia atmesti.

27. Jeigu apeliantas ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo keliami apeliaciniame procese. Jeigu apeliantas negalėtų grįsti savo apeliacinio skundo Bendrajame Teisme pateiktais ieškinio pagrindais ir argumentais, tai apeliacinis procesas netektų dalies prasmės [11]. Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad apeliacinį skundą galima pateikti remiantis pagrindais, kurie kyla iš paties skundžiamo sprendimo ir kuriais kritikuojamas jo pagrįstumas teisės požiūriu [12].

28. Taip yra ir šioje byloje: pateikdamos savo pagrindus dėl panaikinimo apeliantės nurodo (tariamas) Bendrojo Teismo padarytas teisės klaidas. Kartoju: tai, kad apeliaciniuose skunduose remiamasi teisės klaidomis, susijusiomis su pirmojoje instancijoje jau išnagrinėtais teisės klausimais, atitinka logiką, kuria grindžiami apeliaciniai skundai.

29. Dėl apeliacinių skundų pirmojo pagrindo pažymėtina, kad, jam pritarus, būtų panaikinti ir Bendrojo Teismo sprendimai, ir prireikus Apeliacinės tarybos bei ACER sprendimai, o tai turėtų įtakos apeliančių teisinei padėčiai. Taigi jos yra suinteresuotos, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas būtų pripažintas pagrįstu, ir toks suinteresuotumas nėra hipotetinis. Tai, ar šiam pagrindui turi būti pritarta, galima nuspręsti tik išnagrinėjus bylą iš esmės.

[9] 2021 m. kovo 16 d. Nutarties *XH / Komisija* (C-399/20 P, EU:C:2021:205) 21 punktas ir 2020 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Lazarus / Komisija* (C-85/20 P, EU:C:2020:912) 39 punktas.

[10] 2023 m. liepos 13 d. Sprendimo *D & A Phrama / EMA* (C-136/22 P, EU:C:2023:572) 43–45 punktai ir 2019 m. kovo 27 d. Sprendimo *Canadian Solar Emea ir kt. / Taryba* (C-236/17 P, EU:C:2019:258) 92 punktas.

[11] 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Reynolds Tobacco ir kt. / Komisija* (C-131/03 P, EU:C:2006:541) 51 punktas; 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *ARAP ir kt. / Komisija* (C-321/99 P, EU:C:2002:292) 49 punktas ir 2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Salzgitter / Komisija* (C-210/98 P, EU:C:2000:397) 43 punktas.

[12] 2020 m. vasario 26 d. Sprendimo *EIVT / Alba Aguilera ir kt.* (C-427/18 P, EU:C:2020:109) 54 punktas ir 2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija* (C-4/17 P, EU:C:2018:678) 24 punktas.

VI. Pirmasis apeliacinių skundų pagrindas: Apeliacinės tarybos atliktos ACER sprendimų kontrolės intensyvumas

A. Šalių argumentai

30. Apeliantės mano, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nusprendęs, jog ACER apeliacinė taryba atliko išsamią ginčijamų sprendimų kontrolę.

31. Jų nuomone, Bendrasis Teismas šią klaidą padarė, nes neatsižvelgė į tai, kaip pati Apeliacinė taryba vertino jos atliktos kontrolės intensyvumą, ir nagrinėjo, ar kontrolė buvo išsami. Taigi Bendrasis Teismas nesilaikė Teisingumo Teismo jurisprudencijos, įtvirtintos Sprendime *ACER / Aquind* [13].

32. ACER su šiais argumentais nesutinka.

B. Vertinimas

33. Sprendime *ACER / Aquind* Teisingumo Teismas konstatavo, kad ACER apeliacinė taryba turi *išsamiai* patikrinti ne tik teisinius, bet ir sudėtingus techninius, mokslinius ar ekonominius vertinimus, kuriuos ACER atliko savo sprendimuose. Apeliacinė taryba negali vykdyti tik *ribotos* kontrolės, kurią atliekant tikrinamas vien akivaizdžių vertinimo klaidų nebuvimas [14].

34. Šiame etape nebūtina išsamiau išdėstyti argumentų, dėl kurių Teisingumo Teismas įpareigojo ACER apeliacinę tarybą [15] atlikti tokią kontrolę, kai aiškino Reglamento (EB) Nr. 713/2009 18 ir 19 straipsnius [16]. Sprendime *ACER / Aquind* suformuluota jurisprudencija šiuose apeliaciniuose skunduose neginčijama.

35. Kai ACER apeliacinė taryba priėmė šioje byloje nagrinėjamus sprendimus (2020 m. liepos 16 d.), Sprendimas *ACER / Aquind* dar nebuvo priimtas. Tuo metu Apeliacinė taryba laikėsi įprastos praktikos, t. y. atliko ribotą sudėtingų techninių, mokslinių ar ekonominių vertinimų kontrolę. Atlikdama peržiūrą ji patikrindavo tik tai, ar ACER sprendimuose nebuvo padaryta akivaizdžių vertinimo klaidų.

36. Bendrojo Teismo teigimu, iš PSO ginčijamų sprendimų [17] matyti, kad „Apeliacinė taryba, vadovaudamasi tuo metu taikyta [tuometine savo] sprendimų priėmimo praktika, visapusiškai [tikrino] tik ACER teisinius vertinimus, pateiktus [sprendimuose], ir [vykdė] tik ribotą ACER sudėtingų techninio pobūdžio vertinimų kontrolę, t. y. [tikrino] tik akivaizdžias klaidas, šiuo klausimu pripažindama ACER tam tikrą diskreciją“ [18].

[13] 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *ACER / Aquind* (C-46/21 P, EU:C:2023:182; toliau – Sprendimas *ACER / Aquind*) 53–74 punktai.

[14] Savo išvados toje byloje (C-46/21 P, EU:C:2022:695) 36–78 punktuose pateikiau tą patį argumentą.

[15] Dėl ACER apeliacinės tarybos veiklos iki 2021 m. žr. Ollier, J., ir Piebalgs, A., „The appeal procedure in the application of the ES Energy Law. Experience from ACER's Board of Appeal 2016-2021“, *Robert Schuman Center Policy Paper*, 2023/06.

[16] 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, įsteigiantis Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (OL L 211, 2009, p. 1).

[17] Bendrasis Teismas nurodė Apeliacinės tarybos sprendimo dėl Sprendimo Nr. 03/2020 83 išnašą ir 193 punktą, taip pat Apeliacinės tarybos sprendimo dėl Sprendimo Nr. 02/2020 81 išnašą ir 192 punktą.

[18] Skundžiamų sprendimų 200 punktas. Atitinkamuose savo sprendimų punktuose (192 ir 193) Apeliacinė taryba nurodė, kad techniniu požiūriu sprendimas, ar *aFRR* ir *mFRR* platformoms reikalinga nagrinėjama funkcija, yra *sudėtingas techninis klausimas*, dėl kurio ACER turi diskreciją, ir *Apeliacinė taryba atlikdama kontrolę tik patikrina, ar padaryta akivaizdi vertinimo klaida*, laikydamasi savo sprendimų priėmimo praktikos.

37. Vis dėlto Bendrasis Teismas konstatavo, kad:

– „Apeliacinė taryba iš esmės daugiausia dėmesio skyrė ACER [ginčijamuose sprendimuose] <…> pateiktiems teisiniams vertinimams, kuriuos ji išsamiai patikrino“ (skundžiamų sprendimų 203 punktas);

– „tais keliais atvejais, kai <…> jos buvo paprašyta peržiūrėti sudėtingus techninius vertinimus, Apeliacinė taryba praktiškai atliko ne tik ribotą kontrolę, taigi *de facto* ji įvykdė [įpareigojimus], susijusius su kontrolės, kurią turėjo atlikti dėl [ACER sprendimų], intensyvumu “ (skundžiamų sprendimų 204 punktas).

38. Bendrojo Teismo veiksmai nagrinėjant šiuos du ieškinius dėl panaikinimo neatitinka to, ką jis pats nurodė byloje T-735/18 [19], kurioje priimtas Sprendimas *ACER / Aquind*.

39. Byloje T-735/18 Bendrasis Teismas pritarė ACER apeliacinės tarybos pastabai, panašiai į pateiktąją dabar, ir netikrino, ar ši taryba *de facto* atliko išsamią sudėtingų techninių vertinimų kontrolę.

40. Nors byloje *ACER / Aquind* Agentūra teigė, kad Apeliacinė taryba iš tiesų išsamiai patikrino sudėtingus techninius klausimus, Teisingumo Teismas patvirtino, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, nes iš Apeliacinės tarybos sprendimo 52 punkto aiškiai matyti, kad Apeliacinė taryba (Sprendimo Nr. 05/2018) ketino tikrinti tik tai, ar nepadaryta akivaizdžios vertinimo klaidos [20].

41. Priešingai, šiuo atveju Bendrasis Teismas laikosi kitokio požiūrio. Užuot daręs prielaidą, kad, kaip pažymėjo pati Apeliacinė taryba, jos vykdyta sudėtingų techninių klausimų kontrolė buvo ribota, Bendrasis Teismas *išnagrinėjo* ginčijamus sprendimus, kad patikrintų, ar Apeliacinė taryba padarė tai, ko ji teigė nedariusi.

42. Atlikęs tokią patikrą Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Apeliacinė taryba *de facto* neribotai ir išsamiai patikrino sudėtingus ACER techninius vertinimus. Visų pirma jis nurodė, kad Apeliacinė taryba patvirtino, jog turimo tarpzoninio perdavimo pralaidumo nuolatinio atnaujinimo procesas centralizuota arba necentralizuota forma buvo techniškai būtina funkcija *aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti [21].

43. Manau, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes neatsižvelgė į Apeliacinės tarybos teiginį. Jei ji pripažįsta, kad atliko ribotą ginčijamuose ACER sprendimuose nurodytų sudėtingų techninių klausimų kontrolę, nesuprantu, kaip galima neatsižvelgti į šį teiginį ir teigti priešingai.

44. Kaip siūliau savo išvadoje byloje *ACER / Aquind* [22] ir kaip savo sprendime [23] patvirtino Teisingumo Teismas, jeigu Apeliacinė taryba teigia, kad atliko *ribotą kontrolę*, t. y. ACER sprendimuose tikrino tik akivaizdžias klaidas, susijusias su sudėtingais techniniais klausimais, Bendrasis Teismas neturi tikrinti, ar Apeliacinė taryba „iš tiesų“ atliko *išsamią* šių klausimų *kontrolę*.

[19] 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimas *Aquind / ACER* (T-735/18, EU:T:2020:542).

[20] Sprendimo *ACER / Aquind* 73 ir 74 punktai.

[21] Skundžiamų sprendimų 204 punktas.

[22] 80 ir 81 punktai.

[23] Sprendimo *ACER /Aquind* 74 punktas.

45. Remdamasis šia prielaida, Bendrasis Teismas nagrinėjamu atveju turėjo sutikti su Apeliacinės tarybos teiginiu, nes būtent ji geriausiai žino, kokią kontrolę vykdė priimdama savo sprendimus.

46. Jeigu, kaip šiuo atveju, Apeliacinė taryba tvirtina, kad vykdė ribotą kontrolę, Bendrasis Teismas turi tiesiog panaikinti šios tarybos sprendimus pagal Sprendime *ACER / Aquind* įtvirtintą jurisprudenciją. Atsižvelgdama į šį panaikinimą, Apeliacinė taryba turės parengti naujus sprendimus, kuriuose išsamiai patikrins sudėtingus techninius klausimus [24].

47. Kai, priešingai, Apeliacinė taryba sprendime teigia, kad atliko išsamią ACER sprendime pateiktų teisinių ir sudėtingų techninių vertinimų kontrolę, Bendrasis Teismas turi išnagrinėti šios kontrolės apimtį, jeigu ieškovai mano, kad ta apimtis nepagrįsta arba nepakankama. Jeigu Bendrasis Teismas to nepadarytų ir paliktų galioti Apeliacinės tarybos vertinimą, jis pažeistų ieškovų teisę į veiksmingą teisinę gynybą.

48. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau pripažinti apeliacinių skundų pirmąjį pagrindą pagrįstu.

VII. Antrasis apeliacinių skundų pagrindas: Bendrasis Teismas, vertindamas aFRR ir mFRR platformoms valdyti būtinų funkcijų teisinį pagrindą, netinkamai taikė Reglamento 2017/2195 20, 21 ir 37 straipsnius

49. Iš esmės šiame pagrinde nurodyta, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai konstatavo, jog pagal Reglamentą 2017/2195 vadinamoji „balansavimo energijos tarpzoninio pralaidumo paskirstymo valdymo funkcija“ yra *aFRR* ir *mFRR* platformoms valdyti būtina funkcija.

50. Abu nagrinėjami argumentai, kuriuose išdėstytos priešingos pozicijos, yra tokie:

– šią funkciją turi atlikti Europos balansavimo paskirstymo platformos (ACER argumentas, kuriam pritarė Apeliacinė taryba ir Bendrasis Teismas);

– ši funkcija priklauso PSO kompetencijai (apeliančių pozicija, atitinkanti visų PSO poziciją prieš priimant ACER sprendimus Nr. 02/2020 bei Nr. 03/2020 ir po jų priėmimo) [25].

51. Techniniu požiūriu tikriausiai būtų buvę tikslinga tokią funkciją priskirti Europos balansavimo paskirstymo platformoms. Vis dėlto dėl toliau nurodytų priežasčių manau, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, kaip matyti iš Reglamento 2017/2195 20, 21 ir 37 straipsnių, pasirinko kitokį sprendimą.

[24] Suinteresuotieji asmenys gali ginčyti naują sprendimą ir Bendrajame Teisme pareikšti ieškinį dėl jo panaikinimo, kuriuo būtų užtikrinta jų teisė į veiksmingą teisinę gynybą.

[25] Bendrasis Teismas tai pripažino skundžiamų sprendimų 142 ir 143 punktuose, turėdamas omenyje PSO pasiūlymus, pateiktus iki ACER sprendimų Nr. 02/2020 ir Nr. 03/2020 priėmimo. Vėliau PSO ir toliau laikėsi šios pozicijos, kaip ACER pripažįsta 2022 m. rugsėjo 30 d. Sprendime Nr. 14/2022, kuriuo iš dalies keičiama *mFRR* platformos įgyvendinimo sistema: „The nature of the CMF [capacity management function] as a required function pursuant to Article 12(2) of ACER Decision 03/2020 is currently the subject matter of actions for annulments in case T-607/20 pending before the General Court. In that regard the TSOs [transmission system operators] mentioned that their submission in the present proceedings is without prejudice to their position, recorded in their final proposal of 18 December 2019 underlying Decision No 03/2020 of 24 January 2020, that the CMF is not a required platform function and does not fall within the scope of Articles 20, 21 and 22 of the EB Regulation“ (4 išnaša).

52. Apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas, vertindamas *mFRR* ir *aFRR* platformoms veikti būtinų funkcijų teisinį pagrindą, netinkamai taikė Reglamento 2017/2195 20, 21 ir 37 straipsnius. Jų nuomone:

– Bendrasis Teismas padarė klaidingą išvadą, kad pralaidumo valdymas, kaip visose platformose vykdomas koordinuotas ir centralizuotas procesas, skirtas nuolatiniam turimo tarpzoninio perdavimo pralaidumo atnaujinimui, yra funkcija, būtina *mFRR* ir *aFRR* platformų veikimui užtikrinti, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2017/2195 20 straipsnio 3 dalies c punktą ir 21 straipsnio 3 dalies c punktą;

– Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje reikalaujama, kad PSO valdytų tarpzoninį elektros energijos pralaidumą, tačiau PSO neįpareigojami kuriant *mFRR* ir *aFRR* platformas tokį pralaidumą įtraukti kaip būtiną funkciją. Šios platformos kuriamos vykdant skirtingas procedūras, reglamentuojamas minėto reglamento 20 ir 21 straipsniuose.

53. Apeliantės šį apeliacinių skundų pagrindą padalijo į dvi glaudžiai susijusias dalis:

– Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje numatytas tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimas turi būti laikomas šio reglamento 20 ir 21 straipsniuose numatytoms *mFRR* ir *aFRR* platformoms veikti būtina funkcija. Pateikęs tokį argumentą, jis išplėtė 20 ir 21 straipsniuose nustatytos tvarkos taikymo sritį: įtraukė į ją funkciją, nurodytą 37 straipsnyje, kuriame numatyta kitokia teisinė tvarka;

– Bendrasis Teismas padarė dar vieną teisės klaidą, kai, aiškindamas Reglamento 2017/2195 20 ir 21 straipsnius, teisės aktuose nustatytas PSO pareigas supainiojo su teisėmis, kuriomis PSO gali naudotis *mFRR* ir *aFRR* platformų funkcijų srityje.

54. ACER šiuos argumentus atmeta.

55. Manau, kad prieš analizuojant abi dalis, į kurias apeliantės padalijo šį apeliacinių skundų antrąjį pagrindą, naudinga paaiškinti elektros energijos balansavimo rinkos ir Europos platformų, sukurtų siekiant skatinti tarpvalstybinius nacionalinių elektros energijos balansavimo rinkų ryšius, veikimą, atsižvelgiant į itin techninį jo pobūdį.

A. Pirminės pastabos: elektros energijos balansavimo rinkos ir Europos balansavimo energijos mainų platformos

56. Atsižvelgiant į didmeninių elektros energijos rinkų fizines savybes, yra keturios šių rinkų rūšys, nurodytos Reglamento (ES) 2019/943[26] 6–9 straipsniuose:

– kitos paros rinkos, kuriose gamyba gali būti planuojama ir prekyba vykdoma prieš vieną parą;

– einamosios paros rinkos, kuriose planuojama paklausa gali būti skubiai koreguojama atsižvelgiant į elektros energijos gamybos pokyčius, visų pirma į didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių, kaip antai vėjo ir saulės, elektros energijos dalį;

[26] 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl elektros energijos vidaus rinkos (nauja redakcija) (OL L 158, 2019, p. 54).

– išankstinių sandorių rinkos, skirtos momentinių kainų svyravimui mažinti. Jose rinkos dalyviai, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją gaminančių įrenginių savininkus, yra apsaugoti nuo rizikos, kylančios dėl tokio svyravimo;

– balansavimo rinkos, sukurtos siekiant užtikrinti, kad paklausa ir pasiūla tinkle visada būtų suderintos ir kad būtų neutralizuota elektros energijos tiekimo nutraukimo rizika. Norint įgyvendinti šį tikslą reikia turėti rinkas, kuriose artimiausiu fizinio tiekimo laiku PSO galėtų įsigyti elektros energijos, būtinos sistemos pusiausvyrai palaikyti [27].

57. Dėl šių rinkų Reglamente 2017/2195 yra nustatytos „visoje ES taikomos techninės, eksploatavimo ir rinkos taisyklės, skirtos elektros energijos balansavimo rinkoms valdyti“ [28].

58. Būtent siekiant prisidėti prie Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos plėtros, Reglamentu 2017/2195 norima užtikrinti, kad balansavimo rinkų elektros energijos paskirstymas, kuris anksčiau buvo vykdomas tik nacionaliniu lygmeniu, laikantis reglamente numatyto grafiko laipsniškai taptų Europos lygmens paskirstymu.

59. Šiuo tikslu Reglamente 2017/2195 nurodytos keturios Europos balansavimo energijos paskirstymo platformos [29], po vieną kiekvienam iš nustatytų standartinių balansavimo produktų [30]:

– Europos pakaitos rezervų balansavimo energijos mainų platforma, žinoma kaip RR platforma (angl. *Replacement Reserve Platform*). Ši platforma numatyta
Reglamento 2017/2195 19 straipsnyje ir PSO sukurta siekiant vykdyti rezervų pakeitimo procesą pagal Reglamento 2017/1485 IV dalį [31]. Ji buvo sukurta įgyvendinant projektą TERRE (*Trans-European Replacement Reserves Exchange*), pagrįstą LIBRA – bendra IT sistema [32]. Platforma veikia nuo 2020 m. sausio mėn., įgyvendinant *Replacement Reserve Implementation Framework* [33];

[27] Reglamento 2017/2195 2 straipsnio 1 punkte sąvoka „balansavimas“ apibrėžta taip: „bet kokios trukmės veiksmai ir procesai, kuriais PSO nuolat užtikrina sistemos dažnio išlaikymą nustatytame stabilumo intervale, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/1485 127 straipsnyje, ir atitiktį būtino reikiamai kokybei užtikrinti rezervų kiekio reikalavimams, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/1485 IV dalies 5, 6 ir 7 antraštinėse dalyse“. Žr. 2017 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentą (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros energijos perdavimo sistemos eksploatavimo gairės (OL L 220, 2017, p. 1).

[28] Reglamento 2017/2195 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad reglamentu „nustatomos balansavimo pajėgumų pirkimo, balansavimo energijos aktyvinimo ir už balansą atsakingų šalių finansinio atsiskaitymo taisyklės. Jame taip pat reikalaujama parengti suderintas tarpzoninio perdavimo pralaidumo paskirstymo elektros energijos balansavimo tikslais metodikas. Tokios taisyklės padidins trumpojo laikotarpio rinkų likvidumą, nes užtikrins geresnes tarpvalstybinės prekybos galimybes ir galimybę efektyviau panaudoti esamą tinklą elektros energijos balansavimo tikslais. Balansavimo energijos pasiūlymai konkuruos visos ES balansavimo platformose, todėl bus teigiamai paveikta ir konkurencija“.

[29] Dėl šių platformų žr. *European Network of Transmission System Operators for Electricity* (ENTSO-E) interneto svetainę *https://www.entsoe.eu/network_codes/eb/#implement*, taip pat ACER interneto svetainę *https://www.acer.europa.eu/electricity/market-rules/electricity-balancing/balancing-energy-platforms*. Be to, žr. analizę, pateiktą Gröper, F., ir Stamati, M., „Network regulation and third party access“, Jones, C., ir Kettlewell, W-J., (leid.), *ES Energy Law. Vol. I: The Internal Energy Market*, 5-asis leidimas, *Claeys & Casteels*, Deventeris, 2021, p. 38–41.

[30] Su šių platformų raidos etapu galima susipažinti ENTSO-E, *ENTSO-E Market Report 2023*, p. 37, 38 ir 65–78; dokumentas pateiktas adresu *https://ee-public-nc-downloads.azureedge.net/strapi-test-assets/strapi-assets/ENTSO_E_Market_Report_2023_11a344f1c1.pdf*.

[31] *https://www.entsoe.eu/network_codes/eb/terre/*. Pakaitos rezervų tikslas – išspręsti gamybos ir vartojimo neatitikimų, kurie gali būti nustatyti uždarius einamosios paros rinką, problemą.

[32] Dėl šios platformos žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Swissgrid / Komisija* (C-121/23 P, EU:C:2024:615); šioje byloje sprendimas dar nepriimtas ir ji susijusi tik su PSO *Swissgrid* teise pareikšti ieškinį dėl Komisijos rašto, kuriuo jam neleista dalyvauti tos platformos veikloje, panaikinimo.

[33] Šios platformos veikimas paaiškintas 2023 m. kovo 10 d. dokumente *Implementation framework for the exchange of balancing energy from Replacement Reserves in accordance with Article 19 of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing*. Informaciją apie platformą žr. adresu *https://www.entsoe.eu/network_codes/eb/terre/*.

– *mFRR* platforma. Ji numatyta Reglamento 2017/2195 20 straipsnyje, buvo sukurta įgyvendinant projektą *Manually Activated Reserves Initiative* (MARI) ir reglamentuota ACER sprendimu Nr. 03/2020. Ši platforma veikia nuo 2022 m. spalio 5 d., ir prie jos laipsniškai prisijungia valstybių narių PSO;

– *aFRR* platforma. Ji numatyta Reglamento 2017/2195 21 straipsnyje, buvo sukurta vykdant projektą PICASSO (*Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation*) ir apibrėžta ACER sprendimu Nr. 02/2020. Ši platforma veikia nuo 2022 m. birželio 1 d., ir prie jos laipsniškai prisijungia valstybių narių PSO;

– Europos disbalanso pasiskirstymo nustatymo platforma, žinoma kaip *Imbalance Netting Platform* arba *IN Platform*. Ji numatyta Reglamento 2017/2195 22 straipsnyje ir buvo sukurta 2021 m. birželio 24 d. pagal projektą *International Grid Control Cooperation*[34]. PSO nusprendė *aFRR* platformai ir IN platformai naudoti tą pačią IT sistemą ir ryšių kanalus.

60. PSO bendroves *Amprion GmbH* ir *TransnetBW GmbH* paskyrė subjektais, atsakingais už *mFRR* ir *aFRR*/IN platformų kūrimą, priežiūrą ir valdymą[35]. Kaip per teismo posėdį nurodė ACER, PSO pereinamuoju laikotarpiu iki 2024 m. birželio 24 d. turėjo laipsniškai pradėti naudotis šiomis platformomis, tačiau praktiškai procesas vėluoja[36].

61. *mFRR* ir *aFRR* platformų skirtumas, kaip matyti iš jų pavadinimų, susijęs su tuo, „<…> ar balansavimo energiją sužadina operatorius rankiniu būdu, ar ji uždaru ciklu sužadinama automatiškai“[37].

B. Antrojo pagrindo pirma dalis: teisinių pareigų, nustatytų, pirma, Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje ir, antra, 20 ir 21 straipsniuose, supainiojimas

62. Apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimas turi būti laikomas funkcija, būtina *mFRR* ir *aFRR* platformoms veikti. Taigi Bendrasis Teismas išplėtė Reglamento 2017/2195 20 ir 21 straipsniuose nustatytą tvarką, apimdamas funkciją, numatytą 37 straipsnyje, kuriame įtvirtinta kitokia teisinė tvarka.

63. Bendrasis Teismas nurodė, kad Apeliacinė taryba teisingai nusprendė, jog pralaidumo valdymo funkcija yra viena iš *aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti būtinų funkcijų. Bendrojo Teismo argumentus šiuo klausimu galima apibendrinti taip[38]:

– PSO pateiktose siūlomose metodikose turi būti apibrėžtos funkcijos, būtinos *aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti;

[34] Informaciją apie *European platform for operating the imbalance netting process* žr. adresu *https://www.entsoe.eu/network_codes/eb/imbalance-netting/*.

[35] ENTSO-E: *Explanatory document of proposals for amendment of the implementation frameworks for the European balancing platforms in accordance with articles 20(1), 21(1) and 22(1) of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing*, 2022 m. kovo 31 d., p. 4.

[36] Žr. 2024 m. rugsėjo 26 d. dokumentą *aFRR-Platform Accession roadmap*, kurį galima rasti adresu *PICASSO_12th_Accession_roadmap_ext.pdf (eepublicdownloads.blob.core.windows.net)*, ir 2024 m. spalio 10 d. dokumentą *mFRR-Platform Accession roadmap*, pateiktą adresu *MARI_Accession_roadmap_OCT_2024.pdf (eepublicdownloads.blob.core.windows.net)*.

[37] Žr. Reglamento 2017/2195 2 straipsnio 34 punktą.

[38] Skundžiamų sprendimų 110–124 punktai.

– iš Reglamento 2017/2195 matyti, kad šios platformos turi apimti bent jau aktyvinimo optimizavimo funkciją [39] ir PSO-PSO tarpusavio atsiskaitymo funkciją, tačiau į jas gali būti įtrauktos ir kitos funkcijos;

– konkrečiai kalbant, „zoninio pralaidumo apskaičiavimo“ funkcija yra viena iš funkcijų, būtinų *aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti. Taip visų pirma yra tuo atveju, jei papildymas tokia funkcija būtinas siekiant įgyvendinti šių platformų aukšto lygmens struktūrą, atitinkančią bendrus valdymo ir verslo procesų principus;

– aiškinant sąvoką „*aFRR* ir *mFRR* platformų veikimui užtikrinti būtina funkcija“, reikia atsižvelgti į Reglamento 2017/2195 kontekstą ir tikslus, kurių siekiama šiuo reglamentu. Remiantis tokiais kriterijais, šios funkcijos tiek techniškai, tiek teisiškai atrodo *būtinos*, kad platformos būtų sukurtos ir veiktų veiksmingai ir saugiai;

– teisiniu požiūriu pagal Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 1 dalį PSO privalo nuolat atnaujinti balansavimo energijos mainams arba disbalanso pasiskirstymui nustatyti turimo tarpzoninio perdavimo pralaidumo duomenis;

– techniniu požiūriu, kaip matyti iš PSO parengtų pasiūlymų dėl *aFRR* ir *mFRR* metodikų, nuolatinis tokio pralaidumo duomenų atnaujinimas, kuriuo grindžiama pralaidumo valdymo funkcija, yra esminis aktyvinimo optimizavimo veiksnys. Aktyvinimo optimizavimas savo ruožtu yra būtina platformų funkcija, skirta geriausiai vertinamų (bendrajame prioritetinės eilės sąraše) balansavimo energijos pasiūlymų aktyvinimui optimizuoti, atsižvelgiant į ribotą turimą tarpzoninio perdavimo pralaidumą;

– be to, patys PSO platformas papildė pralaidumo valdymo funkcija, kad jos atitiktų Reglamente 2017/2195 nustatytus aukšto lygmens struktūros reikalavimus, susijusius su veiksmingumu ir saugumu.

64. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas nusprendė, kad „<…> funkcija, leidžianti apskaičiuoti ir nuolat atnaujinti turimą tarpzoninio perdavimo pralaidumą taikant suderintą metodiką visiems PSO, atsižvelgiant į Reglamentu 2017/2195 siekiamą tikslą užtikrinti veiksmingą ir patikimą platformos veikimą, turi būti laikoma techniškai ir teisiškai būtina siekiant užtikrinti platformos veikimą, kurios koncepcija [struktūra], kaip priminta
Reglamento 2017/2195 21 straipsnio 3 dalies a punkte [20 straipsnio 3 dalies a punkte], turi būti aukšto lygio ir atitikti bendro valdymo ir veiklos procesų principus“ [40].

65. Šis teiginys vartojant panašius žodžius pakartotas kitose skundžiamų sprendimų dalyse. Visų pirma 122 punkte nurodyta, kad „<…> turimo tarpzoninio perdavimo pralaidumo nuolatinio atnaujinimo funkcija, kuria grindžiama pralaidumo valdymo funkcija, vadinasi, ir pati pralaidumo valdymo funkcija, apskritai turėtų būti laikomos <…> platformai veikti būtinomis funkcijomis“.

66. Mano ir Bendrojo Teismo aiškinimas, koks yra Reglamento 2017/2195 37 straipsnio santykis su jo 20 ir 21 straipsniais, skiriasi. Atskirai aptarsiu, pirma, 37 straipsnį ir, antra, 20 bei 21 straipsnius, o paskui apibendrinsiu savo argumentus dėl bendro šių nuostatų aiškinimo.

[39] Pagal Reglamento 2017/2195 2 straipsnio 39 punktą „aktyvinimo optimizavimo funkcija“ yra „balansavimo energijos siūlymų aktyvinimo optimizavimo algoritmo valdymo funkcija“.

[40] Skundžiamų sprendimų 115 punktas.

1. Reglamento 2017/2195 37 straipsnis

67. Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje nustatyta teisinė tvarka, pagal kurią nuolat atnaujinami turimi tarpzoninio perdavimo pralaidumo duomenys. Taikant šią tvarką, pagal Reglamento 2017/2195 37 straipsnį:

– PSO privalo, pasibaigus tarpzoninei einamosios paros prekybai, nuolat atnaujinti balansavimo energijos mainams arba disbalanso pasiskirstymui nustatyti turimo tarpzoninio pralaidumo duomenis (1 dalis);

– ne vėliau kaip per penkerius metus po šio reglamento įsigaliojimo visi pralaidumo skaičiavimo regiono PSO turi parengti metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas tarpzoninis pralaidumas balansavimo laikotarpiu balansavimo energijos mainams arba disbalanso pasiskirstymui nustatyti (3 dalis);

– prieš taikant 3 dalyje nurodytą pralaidumo skaičiavimo metodiką, PSO naudoja tarpzoninį pralaidumą, likusį pasibaigus tarpzoninei einamosios paros prekybai (2 dalis).

68. Taigi Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje nustatyti PSO įgaliojimai, kuriuos aprašant visiškai neužsiminta apie Europos balansavimo paskirstymo platformas (to paties reglamento 19–22 straipsniai).

69. Laikausi nuomonės (ji sutampa su apeliančių nuomone), kad reikia atskirti nustatytas PSO pareigas ir platformoms priskirtas funkcijas. Vertinant sisteminiu požiūriu, Reglamente 2017/2195 jos apibrėžtos skirtingose dalyse:

– II antraštinės dalies („Elektros energijos balansavimo rinka“) 2 skyriuje („Europinės balansavimo energijos mainų platformos“) yra 20 ir 21 straipsniai, kuriuose reglamentuotos *mFRR* ir *aFRR* platformos;

– priešingai, IV antraštinės dalies („Balansavimo paslaugoms skirtas tarpzoninis pralaidumas“) 1 skyriuje („Balansavimo energijos mainai arba disbalanso pasiskirstymo nustatymas“) apibrėžta, kaip PSO turi naudoti turimą tarpzoninį pralaidumą (36 straipsnis) ir jį apskaičiuoti (37 straipsnis).

70. Skiriasi ne tik vieta Reglamente 2017/2195. Perskaičius 37 straipsnį matyti, kad jame visiškai neminimi 20 ir 21 straipsniai ir nėra kryžminės nuorodos į juos. Visų pirma, remiantis 37 straipsniu negalima daryti išvados, kad tarpzoninio pralaidumo valdymas yra *būtinas* siekiant užtikrinti *mFRR* ir *aFRR* platformų veikimą. Platformoms reikia duomenų apie turimus tarpzoninės balansavimo energijos pajėgumus, kuriais gali keistis PSO, kad būtų galima pradėti taikyti aktyvinimo optimizavimo funkciją.

71. Sąvoka „platformos veikimui užtikrinti būtinos funkcijos“ nėra viena iš 45 sąvokų, apibrėžtų Reglamento 2017/2195 2 straipsnyje. Ši sąvoka vartojama tik to paties reglamento 20 ir 21 straipsniuose, pagal kuriuos reikės nustatyti jos reikšmę.

2. Reglamento 2017/2195 20 ir 21 straipsniai

72. Šių straipsnių 1 dalyje nurodyta, kad PSO turi pateikti pasiūlymą dėl *mFRR* ir *aFRR* platformų įgyvendinimo sistemų. 2 dalyje apibrėžti tokie abiejų platformų ypatumai: i) platformų veikimą turi užtikrinti PSO arba pačių PSO sukurtas subjektas; ii) platformos turi būti grindžiamos bendro valdymo principais ir veiklos procesais; iii) jas turi sudaryti bent aktyvinimo optimizavimo funkcija ir PSO-PSO atsiskaitymo funkcija; iv) platformose visiems aktyvinimo (rankinio ar automatinio) dažnio atkūrimo rezervų standartinių produktų balansavimo energijos pasiūlymų mainams turi būti taikomas daugiašalis PSO-PSO modelis ir bendrieji prioritetinės eilės sąrašai.

73. PSO pasiūlyme reikia atsižvelgti į šiuos ypatumus ir pateikti bent Reglamento 2017/2195 20 straipsnio 3 dalyje ir 21 straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją. Ši informacija apima: „a) Europos platformos aukšto lygmens struktūr[ą]“ ir „c) Europos platformos veikimui užtikrinti būtinų funkcijų nustatym[ą]“.

74. Tarp *mFRR* ir *aFRR* platformų funkcijų *neišvengiamai* yra aktyvinimo optimizavimo ir PSO-PSO atsiskaitymo funkcijos. Taigi abi jos *būtinos* tam, kad *mFRR* ir *aFRR* platformos galėtų veikti. Šios funkcijos taip pat turi būti įtrauktos į PSO pasiūlymus.

75. Nagrinėjant bylą, daugiausia dėmesio buvo skirta Reglamento 2017/2195 20 straipsnio 2 dalyje ir 21 straipsnio 2 dalyje esančio žodžio „bent“ aiškinimui. Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad abiejose nuostatose pateikta nuoroda į (būtiniausias) aktyvinimo optimizavimo ir PSO-PSO atsiskaitymo funkcijas netrukdo ACER reikalauti, kad kaip *būtinas funkcijas* platformos įtrauktų ne tik šias dvi, bet ir kitas funkcijas.

76. Vis dėlto manau, kad toks aiškinimas nėra teisingas. Teisės aktų leidėjas norėjo nustatyti būtiniausią platformų funkcijų turinį ir nusprendė, kad tik dvi funkcijos yra esminės („būtinos“) platformoms veikti. Žinoma, nėra jokių kliūčių įtraukti kitas funkcijas, pavyzdžiui, tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymo funkciją, tačiau PSO patys sprendžia, ar jas įtraukti, ir ACER neturi teisės įpareigoti jų tai padaryti.

77. Apeliacinius skundus skundą pateikę PSO neneigia, kad duomenys, susiję su tarpzoniniu perdavimo pralaidumu, yra būtini veiksmingam balansavimo platformų veikimui[41]. Vis dėlto remiantis šia prielaida negalima teigti, kad pareiga apskaičiuoti tokius duomenis, t. y. atlikti būtiną funkciją, tenka platformą eksploatuoti paskirtam subjektui arba pačiai platformai.

78. Iš tiesų būtent Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje apskaičiuoti tarpzoninio perdavimo pralaidumo duomenis pavesta PSO (o ne platformoms). PSO yra atsakingi už turimo pralaidumo duomenų apskaičiavimo ir atnaujinimo procesą.

79. Kartoju: tai, kad tokie duomenys yra būtini tinkamam *mFRR* ir *aFRR* platformų veikimui (dėl šio klausimo šalys sutaria), nereiškia, jog ACER sprendimu privaloma toms platformoms pavesti apskaičiuoti tarpzoninio pralaidumo duomenis ir nuolat juos atnaujinti. Pabrėžiu, kad už platformų eksploatavimą atsakingi subjektai nebūtinai turi atlikti tarpzoninio perdavimo pralaidumo duomenų apskaičiavimą, kaip *būtiną* platformų funkciją.

[41] Jų apeliacinių skundų 32 punktas.

80. Iš posėdyje pateiktų Teisingumo Teismo klausimų matyti, kad Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje PSO yra pavesta rengti duomenis apie tarpzoninį balansavimo energijos perdavimo pralaidumą ir nuolat juos atnaujinti, prižiūrint NRI. Tik PSO turi techninių priemonių ir gali parengti tokius duomenis, todėl duomenų rengimo funkcijos neįmanoma perduoti platformos algoritmui. Priešingu atveju gali kilti pavojus elektros energijos tiekimo saugumui, už kurį PSO yra atsakingi atitinkamose teritorijose.

81. Taigi manau, kad klaidinga teigti, jog balansavimo energijos tarpzoninio pralaidumo duomenų rengimo ir atnaujinimo funkcija turi būti laikoma viena iš *aFRR* ir *mFRR* platformoms veikti būtinų funkcijų. Abi platformos negali valdyti tarpzoninio balansavimo energijos perdavimo pralaidumo duomenų ir jų atnaujinti, nors šie duomenys joms reikalingi, kad galėtų veikti. Tokius duomenis platformoms PSO privalo perduoti atskirai arba, jeigu jie mano, kad tai tikslingiau, – centralizuotai, naudodamiesi bendru IT moduliu.

3. Argumentai, kuriais remiantis galima pritarti apeliacinių skundų antrojo pagrindo pirmai daliai

82. Pirma, kaip pripažino Bendrasis Teismas[42], *mFRR* ir *aFRR* platformos iš pradžių veikė be tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymo funkcijos.

83. Šią aplinkybę lėmė tai, kad pagal Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 3 dalį PSO visų pirma turėjo parengti metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas tarpzoninis perdavimo pralaidumas balansavimo laikotarpiu. PSO nusprendė, kad ši funkcija koordinuotai ir centralizuotai bus vykdoma kelių platformų lygmeniu, naudojant IT modulį; tam jie pirmiausia turėjo sukurti tokį modulį ir organizuoti jo valdymą[43].

84. Antra, kaip minėjau, Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje nustatyta teisinė tvarka, pagal kurią nuolat atnaujinami turimi tarpzoninio perdavimo pralaidumo duomenys ir sukuriama šio pralaidumo apskaičiavimo metodika. Tokia teisinė tvarka skiriasi nuo taikomos keturioms Europos balansavimo paskirstymo platformoms (to paties reglamento 19–22 straipsniai). Tai skirtingos tvarkos, iš kurių matyti, kad teisės aktų leidėjas pasirinko joms suteikti savarankišką turinį.

85. Trečia, *mFRR* ir *aFRR* platformų kūrimui taikoma sprendimų priėmimo procedūra skiriasi nuo naudojamos Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje. Pagal šio reglamento 5 straipsnio 2 dalį reguliavimo institucijos turi patvirtinti PSO pateiktus pasiūlymus dėl: „a) Europos platformų sukūrimo sistem[ų] pagal 20 straipsnio 1 dalį, 21 straipsnio 1 dalį <…>“ ir „b) Europos platformų sukūrimo sistemų pakeitim[ų] pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 21 straipsnio 5 dalį“. Taigi *mFRR* ir *aFRR*/IN platformų atveju ACER, gavusi PSO pasiūlymą, priima sprendimą dėl įgyvendinimo sistemų ir jų pakeitimų.

86. Priešingai, pagal Reglamento 2017/2195 5 straipsnio 3 dalies f punktą PSO turi pasiūlyti, o atitinkamo regiono NRI – patvirtinti kiekvieno skaičiavimo regiono tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimo metodiką pagal 37 straipsnio 3 dalį[44]. ACER gali įsikišti tais atvejais, kai NRI

[42] Skundžiamų sprendimų 120 ir 121 punktai.

[43] Paaiškinimą dėl šio modulio galima rasti ENTSO-E, *ENTSO-E Market Report 2023*, p. 78–79.

[44] Žr. 2022 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *BNetzA / ACER* (T-631/19, EU:T:2022:509) 37–39 punktus.

nepavyksta susitarti arba jos paprašo ACER priimti sprendimą, kaip numatyta Reglamento 2017/2195 5 straipsnio 7 dalyje ir Reglamento 2019/942 6 straipsnio 10 dalies b punkto antroje pastraipoje.

87. Laikausi nuomonės, kad tai, jog tarpzoninio balansavimo energijos perdavimo pralaidumo valdymą yra naudinga įtraukti į Europos platformas ir jį įtraukus užtikrinamas didesnis veiksmingumas, neleidžia pagrįstai pripažinti, kad ACER turi netiesioginę kompetenciją tokį valdymą kvalifikuoti kaip funkciją, būtiną *aFRR* ir *mFRR* platformoms veikti. Būtent PSO turi techninių priemonių apskaičiuoti ir atnaujinti tarpzoninio perdavimo pralaidumo duomenis; nėra akivaizdu, kad *aFRR* ir *mFRR* platformose šią veiklą būtų galima atlikti veiksmingiau. Be to, tokia numanoma kompetencija prieštarautų Reglamento 2017/2195 37 straipsniui [45].

88. Ketvirta, pagal Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 1 dalį PSO turi nuolat atnaujinti balansavimo energijos mainams nustatyti turimo tarpzoninio pralaidumo duomenis. Taigi kiekvienas PSO privalo valdyti pralaidumą, būtiną tam, kad būtų galima vykdyti tarpzoninius energijos mainus. 37 straipsnyje nenurodyta, kad tokia funkcija suteikta Europos balansavimo paskirstymo platformoms.

89. Vadinasi, remiantis Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 1 dalimi galima daryti išvadą, kad informaciją apie balansavimo energiją, kuri perduodama iš vienos zonos į kitą, teikia kiekvienas PSO. Kaip minėjau, būtent PSO turi techninių priemonių duomenims apie turimą tarpzoninį balansavimo energijos pralaidumą teikti. 37 straipsnio 2 dalyje šis argumentas išplėstas nurodant, kad PSO naudoja tarpzoninį perdavimo pralaidumą, likusį pasibaigus tarpzoninei einamosios paros prekybai, kol bus parengta ir pradėta taikyti pralaidumo skaičiavimo metodika pagal 3 dalį.

90. Penkta, Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 3 dalyje numatyta laipsniškai įtvirtinti suderintą balansavimo energijos tarpzoninio pralaidumo valdymo funkcijos valdymą. Konkrečiai kalbant, joje nustatyta, kad per penkerius metus visi pralaidumo skaičiavimo regiono PSO parengs metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas tarpzoninis balansavimo energijos perdavimo pralaidumas. Taigi šią metodiką rengia PSO, o ją tvirtina NRI. Be to, būtent PSO privalo išlaikyti nuoseklumą su einamosios paros laikotarpiu taikoma tarpzoninio perdavimo pralaidumo skaičiavimo metodika, kaip numatyta Reglamente (ES) 2015/1222 [46].

91. Manau, kad, kitaip, nei teigia Bendrasis Teismas, nelogiška, kad tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymo funkcija būtų priskiriama Europos platformoms; pareiga parengti tarpzoninio perdavimo pralaidumo metodiką tektų PSO, o pareiga ją patvirtinti – NRI. Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 1 ir 3 dalys turi būti taikomos darniai; mano nuomone, skundžiamuose sprendimuose tokios darnos nesilaikyta.

92. Bendrasis Teismas tinkamai neatsižvelgė į Reglamento 2017/2195 37 straipsnio 3 dalies ir Reglamento 2015/1222 santykį. Kaip minėjau, pagal pirmąją nuostatą PSO parengta tarpzoninio perdavimo pralaidumo skaičiavimo metodika, skirta balansavimo energijai, turi derėti su metodika, pagal kurią skaičiuojamas tarpzoninis perdavimo pralaidumas, taikomas kitos paros ir einamosios paros laikotarpiams. Reglamento 2015/1222 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visi PSO kartu parengia bendrą pasiūlymą dėl perdavimo pralaidumo skaičiavimo regionų

[45] Žr. 2019 m. spalio 24 d. Bendrojo Teismo sprendimo *E-Control / ACER* (T-332/17, EU:T:2019:761) 69 punktą ir 2024 m. rugsėjo 25 d. Bendrojo Teismo sprendimo *RTE / ACER* (T-472/21, EU:T:2024:648) 194 punktą.

[46] 2015 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentas, kuriuo nustatomos pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gairės (OL L 197, 2015, p. 24).

nustatymo, o 20 straipsnio 2 dalyje – kad visi kiekvieno perdavimo pralaidumo skaičiavimo regiono PSO pateikia pasiūlymą dėl bendros koordinuoto pralaidumo skaičiavimo metodikos atitinkamame regione.

93. Taigi Reglamente 2015/1222 numatyta ne visiems PSO bendra[47] tarpzoninio perdavimo pralaidumo skaičiavimo metodika, taikoma kitos paros ir einamosios paros laikotarpiams, o kelios skirtingos regioninės metodikos. Tarpzoninis balansavimo energijos perdavimo pralaidumas nebūtinai turi būti apskaičiuojamas pagal vieną suderintą metodiką, kuri yra privaloma visiems PSO.

94. Šešta, Bendrojo Teismo pateiktas sisteminis ir teleologinis Reglamento 2017/2195 aiškinimas nėra lemiamas siekiant balansavimo energijos tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymą laikyti *mFRR* ir *aFRR* platformoms veikti būtina funkcija.

95. Siekiant Reglamento 2017/2195 1, 6, 7 ir 10 konstatuojamosiose dalyse ir 3 straipsnyje nustatytų tikslų pakanka, kad PSO Europos platformoms tinkamai teiktų duomenis apie tarpzoninį balansavimo energijos perdavimo pralaidumą.

96. Vadinasi, apeliacinių skundų antrojo pagrindo pirmą dalį reikia pripažinti pagrįsta.

C. Apeliacinių skundų antrojo pagrindo antra dalis: teisės aktuose numatytų PSO pareigų ir Reglamento 2017/2195 20 ir 21 straipsniuose jiems suteiktų teisių pažeidimas

97. Apeliacinių skundų antrojo pagrindo antroje dalyje apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes neatskyrė jų, kaip PSO, pareigų, susijusių su *mFRR* ir *aFRR* platformoms veikti „būtinomis“ funkcijomis, nuo jų teisių siūlyti, kad šios platformos vykdytų papildomas funkcijas. Jie teigia, kad, priešingai nei pripažino Apeliacinė taryba ir Bendrasis Teismas, ACER negali įpareigoti jų įtraukti kokių nors papildomų funkcijų.

98. ACER atmeta šį argumentą ir mano, kad skundžiamuose sprendimuose pateiktas aiškinimas teisiškai yra teisingas.

99. Bendrojo Teismo argumentas, be kita ko, pagrįstas taip:

– „<…> trečiajame iš dalies pakeistame pasiūlyme dėl *mFRRIF* [*aFRRIF*], į kurį galiausiai atsižvelgė ACER, buvo numatyta paskirti vieną subjektą, atsakingą už dvi funkcijas, būtinas *mFRR* [*aFRR*] veikti, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2017/2195 20 straipsnio 3 dalies c punktą, aiškiai nurodytas to paties reglamento 20 straipsnio 2 dalyje [21 straipsnio 2 dalyje], t. y. aktyvinimo optimizavimą ir PSO-PSO atsiskaitymą. Trečiajame iš dalies pakeistame pasiūlyme dėl *mFRRIF* [*aFRRIF*] pralaidumo valdymas taip pat buvo įtrauktas kaip tarpplatforminė funkcija, kurią buvo būtina vykdyti siekiant užtikrinti *mFRR* [*aFRR*] platformos veikimą, nors jame ši funkcija nebuvo įvardyta kaip tokiam veikimui užtikrinti būtina funkcija, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2017/2195 20 straipsnio 3 dalies c punktą [21 straipsnio 3 dalies c punktą] <…>“[48];

[47] Reglamento 2015/1222 21 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „[v]isi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO, kiek tai įmanoma, pradeda naudoti suderintus pralaidumui apskaičiuoti būtinus pradinius duomenis“.

[48] Skundžiamų sprendimų 135 punktas.

– „<…> trečiajame pasiūlyme dėl iš dalies pakeistos *mFRRIF* [*aFRRIF*] PSO, siekdami pagerinti balansavimo platformų koordinavimą, patys pasiūlė paskirti vieną subjektą, kuris vykdytų pralaidumo valdymą kaip tarpplatforminę funkciją. Tiesa, priešingai nei ACER, PSO teigė, kad pralaidumo valdymas nėra funkcija, būtina kiekvienai platformai veikti <…>“ [49].

100. Galiausiai Bendrasis Teismas paliko galioti Apeliacinės tarybos sprendimą, kuriuo patvirtinti PSO pozicijai prieštaraujantys ACER sprendimai. Jis pažymėjo, kad tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymas, nustatytas Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje, „apskritai turėtų būti laikom[as]“ [50] *mFRR* ir *aFRR* platformoms veikimui užtikrinti būtina funkcija.

101. Mano nuomone, konstatavus, kad šios apeliacinių skundų antrojo pagrindo dalies turinys iš esmės sutampa su pirmosios dalies turiniu, pažymėtina, kad skundžiamuose sprendimuose padaryta teisės klaida vėlgi susijusi su tuo, kad nepripažinta, jog funkcijos, kurios pagal Reglamento 2017/2195 20 ir 21 straipsnius būtinos *mFRR* ir *aFRR* platformoms sukurti, yra, kaip nurodyta tose pačiose nuostatose, aktyvinimo optimizavimo ir PSO-PSO atsiskaitymo funkcijos.

102. Kartoju: turimo tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymo ir nuolatinio atnaujinimo funkcija nėra balansavimo platformoms veikti *būtina* funkcija; jai taikoma kitokia teisinė tvarka, numatyta Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje.

103. Kadangi tarpzoninio perdavimo pralaidumo valdymo ir nuolatinio atnaujinimo funkciją ACER priskyrė prie *mFRR* ir *aFRR* platformų funkcijų (PSO laikosi kitokios pozicijos), PSO ir NRI faktiškai praranda Reglamento 2017/2195 37 straipsnyje jiems suteiktą teisę. Taigi iš jų yra atimta teisė kartu nuspręsti, kaip geriausiai valdyti šią funkciją kaip tarpplatforminę funkciją (PSO siūlė paskirti vieną už pralaidumo valdymą atsakingą subjektą).

104. ACER pateiktuose pasiūlymuose dėl *mFRR* ir *aFRR* platformų PSO bendru sutarimu konstatavo, kad pralaidumo valdymo funkcija faktiškai yra tarpplatforminė, t. y. kad ji turėtų būti koordinuotai ir centralizuotai vykdoma visose šiose platformose. Tarpzoninis perdavimo pralaidumas visų atitinkamų PSO atveju būtų apskaičiuojamas naudojant „pralaidumo valdymo IT modulį“, pagal kurį tiesiogiai būtų įtraukti rezultatai, gauti vykdant šių platformų aktyvinimo optimizavimo funkciją.

105. PSO savo pasiūlymuose nurodė norintys išsaugoti bet kokią laisvę koordinuotai ir centralizuotai pavesti pralaidumo valdymą kitam subjektui, t. y. ne vieninteliam subjektui, atsakingam už aktyvinimo optimizavimą ir PSO-PSO atsiskaitymą. Laukdami, kol pralaidumo valdymo funkcija bus įgyvendinta koordinuotai ir centralizuotai, PSO manė, kad teoriškai vienintelis subjektas, atsakingas už PSO aktyvinimo optimizavimą ir PSO-PSO atsiskaitymą, taip pat galėtų valdyti pralaidumą, į aktyvinimo optimizavimo funkciją įtraukus duomenis, kuriuos pateiks kiekvienas atitinkamas PSO [51].

106. Kaip minėjau, neginčijama, kad *mFRR* ir *aFRR* platformoms reikia duomenų apie tarpzoninį balansavimo energijos perdavimo pralaidumą. Vis dėlto tokius duomenis platformoms gali teikti PSO ir nebūtinai jie turi būti tiesiogiai valdomi tose platformose.

[49] Skundžiamų sprendimų 143 punktas.

[50] Skundžiamų sprendimų 122 punktas.

[51] Žr. skundžiamų sprendimų 118 ir 119 punktus.

107. Nėra jokių kliūčių PSO bendru sutarimu nuspręsti siūlyti į *mFRR* ir *aFRR* platformas kaip papildomą funkciją įtraukti pralaidumo valdymą, jeigu dėl to padidėtų veiksmingumas. Vis dėlto pagal Reglamento 2017/2195 37 straipsnį tai nuspręsti turi PSO ir NRI, o ACER negali jų įpareigoti to padaryti pagal to paties reglamento 20 ir 21 straipsnius.

108. Taigi manau, kad apeliacinių skundų antrojo pagrindo antra dalis taip pat turi būti pripažinta pagrįsta.

VIII. Sprendimas dėl Bendrajame Teisme pareikštų ieškinių dėl panaikinimo

109. Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.

110. Siūlau Teisingumo Teismui patenkinti PSO apeliacinius skundus ir atitinkamai panaikinti skundžiamus sprendimus. Manau, kad neįmanoma iš dalies panaikinti skundžiamų sprendimų, nes jų punktai, kuriuose padaryta teisės klaidų, turi esminę reikšmę. Taigi šie sprendimai turi būti panaikinti visiškai.

111. Be to, laikausi nuomonės, kad Teisingumo Teismas turi informacijos, reikalingos priimti galutinį sprendimą dėl ieškinių, kuriais siekiama, kad būtų panaikinti Bendrajame Teisme ginčijami sprendimai.

112. Remiantis nurodytais pagrindais, Bendrajam Teismui pateiktas trečiasis pagrindas dėl panaikinimo, taip pat antrojo pagrindo dėl panaikinimo ketvirtoji–aštuntoji dalys turi būti pripažinti pagrįstais tiek, kiek jie susiję su Apeliacinės tarybos neįvykdyta pareiga išsamiai patikrinti ACER sprendimus. Vadinasi, abu ginčijami ACER apeliacinės tarybos sprendimai turi būti visiškai panaikinti.

IX. Bylinėjimosi išlaidos

113. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

114. Remiantis šio procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalimi, kuri pagal jo 184 straipsnio 1 dalį taikoma apeliaciniam procesui, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

115. Apeliantės reikalavo priteisti iš ACER bylinėjimosi išlaidas. Jeigu, kaip siūlau, jų apeliaciniai skundai bus patenkinti, ACER turės būti nurodyta padengti bylinėjimosi išlaidas, patirtas apeliaciniame procese ir pirmosios instancijos procese Bendrajame Teisme.

X. Išvada

116. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

– patenkinti apeliacinius skundus ir panaikinti 2023 m. vasario 15 d. Bendrojo Teismo sprendimus *Austrian Power Grid ir kt. / ACER* (T-606/20, EU:T:2023:64) ir *Austrian Power Grid ir kt. / ACE*R (T-607/20, EU:T:2023:65);

– panaikinti 2020 m. liepos 16 d. Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) apeliacinės tarybos sprendimą, kuriuo paliktas galioti 2020 m. sausio 24 d. ACER sprendimas Nr. 02/2020 dėl Europos automatinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos įgyvendinimo ir atmestas elektros energijos perdavimo sistemų operatorių skundas byloje A-001-2020 (konsoliduota);

– panaikinti 2020 m. liepos 16 d. Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) apeliacinės tarybos sprendimą, kuriuo paliktas galioti 2020 m. sausio 24 d. ACER sprendimas Nr. 03/2020 dėl Europos rankinio aktyvinimo dažnio atkūrimo rezervų balansavimo energijos mainų platformos įgyvendinimo ir atmestas elektros energijos perdavimo sistemų operatorių skundas byloje A-002-2020 (konsoliduota);

– priteisti iš Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) bylinėjimosi išlaidas.